

Viborg Kommunes indsats på folkeoplysningsområdet tager afsæt i de eksisterende politiske og budgetmæssige forudsætninger. Arbejdet med at skabe gode vilkår for folkeoplysningen fokuserer på følgende fire centrale temaer:

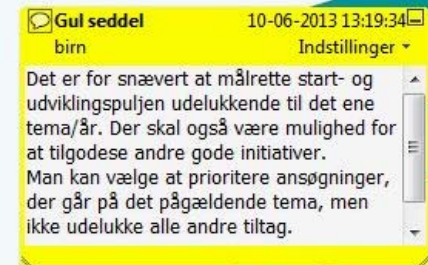
- ▶ Nye livsfaser
- ▶ Ny livsstil
- ▶ Nye faciliteter
- ▶ Nye medier

Hvert tema tager udgangspunkt i områdets status og udfordringer og sætter målsætninger og beskriver ind-satsområder ud fra det. Temaerne går på tværs af de folkeoplysende foreninger, så alle sammen eller hver for sig kan bidrage til, at målsætningerne opnås.

Over de fem år som politikken løber, startes et nyt tema op om året ved indgåelse af et partnerskab med aktører med interesse i området. Udviklingsarbejdet fortsætter over to år og afsluttes med, at erfaringerne videregives til de øvrige folkeoplysende foreninger.

Start- og udviklingspuljen

Start og udviklingspuljen målrettes hvert år til det af temaerne, som startes op det pågældende år. De folkeoplysende foreninger kan søge start- og udviklingspuljen, når de deltager i et partnerskab omkring temaerne.

TEMAER

Status og udfordringer

Overgangen til at blive teenager

I overgangen til teenagelivet sker der mange forandringer. Venner, kærester og fritidsarbejde fylder mere. Forandringerne betyder ofte, at mange teenagere fravælger de traditionelle fritidsaktiviteter. De frigør sig fra rammerne i foreningerne og vælger i stedet for aktiviteter på egen hånd og private aktører, der giver dem varierende indhold og fleksible vilkår. De går efter aktiviteter, der er spontane, nytænkende og som giver dem identitet.

Overgangen til det frie voksenliv

Den første del af voksenlivet byder på mange ændringer for de unge. De flytter hjemmefra, starter på en uddannelse og kommer ind på arbejdsmarkedet. De bruger meget tid på studier og arbejde og generelt er deres livsstil under forandring. De efterspørger fleksible fritidstilbud, som kan dyrkes i fællesskab med andre, men samtidig har de ikke råd til dyre tilbud.

Overgangen til at blive forældre

Det er en stor omvæltning at blive forældre og børnene sætter stort pres på hverdagen og forældrenes aktive fritidsliv. De fleste forældre vælger i denne periode at sætte deres egne interesser på pause for at prioritere børnenes fritidsliv. Forældrene har brug for fleksible og sociale fritidsaktiviteter og de ser muligheder i aktiviteter, der kan foregå samme tid og sted, som deres børns aktiviteter.

Overgangen til seniorlivet

Børnene har ikke længere brug for samme hjælp og flytter hjemmefra. Der bliver igen mere tid til arbejde og egne interesser, men det er også i denne fase at de går på pension. De går fra et aktivt arbejdsliv, hvor de udfordres og møder mange mennesker til et liv, hvor de selv skal skabe indholdet. Et indhold, hvor de har tid til fordybelse og til at udvikle nye eller genoptage gamle interesser. Generelt er mændene ikke så aktive i foreningerne som kvinderne og der er brug for aktiviteter med fokus på det sociale.

Overgangen til alderdommen

De oplever begyndende helbredsproblemer og for en del af dem oplever de ensomhed. De har ikke længere mulighed for at køre langt efter aktiviteterne, så de er afhængige af lokalområdets organiserede tilbud. De har brug for aktiviteter, der er tilpasset til deres muligheder og som indtænker det sociale element. Og så er det vigtigt, at fritidsaktiviteterne er synlige.

Overgangen til at leve med sygdom eller handicap

Sygdom eller ulykke kan være skyld i at nogle pludselig skal leve et forandret liv. De kan opleve, at der vendes op og ned på arbejdsliv og fritidsinteresser. De har brug for at afklare om de stadig kan deltage i deres tidligere fritidsaktivitet eller om der er andre aktiviteter, der er mere aktuelle. Måske er der masser af tilbud, de kan være en del af og måske skal der oprettes nye.

Der er stor forskel i de fritidsaktiviteter man vælger, alt efter hvilken livsfase man befinder sig i. Det gælder både hvilken aktivitet man vælger, hvor ofte man deltager i aktiviteten og i hvilket regi man udfører aktiviteten. Det er ofte i overgangene mellem livsfaserne, at der sker en forandring i fritidsaktiviteterne. I Viborg Kommune ønsker vi derfor at arbejde for at alle har mulighed for et aktivt fritidsliv ved skift i livsfaser.

Status og udfordringer

Sundhed

En del borgere er i et sygdomsforløb tilknyttet forskellige tilbud i offentlig regi. Efter endt forløb kan de have gavn af at fastholde og fortsætte den gode udvikling i et tilbud, der tager udgangspunkt i deres udfordringer og muligheder. På samme måde er der mange borgere, der kan have glæde af forebyggende og sundhedsfremmende aktiviteter, der både styrker kroppen og sikrer trivslen.

En del af de folkeoplysende foreninger er involveret i "Gå i gang" samarbejdet, men endnu flere foreninger kan være med til at tage hånd om borgerne både gennem særligt tilrettelagte hold eller gennem de aktiviteter, der i dag foregår i foreningerne. Ved at få flere foreninger med kan det sikres, at der er større geografisk spredning på aktiviteterne, så flere borgere lettere kan fastholde en aktiv og indholdsrig hverdag.

Integration

Foreningstraditionen i Danmark er lang og mange mennesker er involveret i de folkeoplysende aktiviteter. Alligevel er der borgere, der står udenfor foreningerne og ikke får glæde af det sammenhold, som foreningerne er præget af. At være en aktiv del af foreningerne kan derfor give dem en ny livsstil og være med til at afhjælpe de udfordringer, som de står med.

De fleste børn og unge tager aktivt del i foreningslivet, men desværre står en del af dem stadig på sidelinjen. Nogle voksne oplever desværre også ensomhed og kan gøre brug for det forpligtende fælleskab en forening er. Det samme gælder personer med en anden etnisk baggrund end dansk, der ikke har samme tradition for foreningsaktiviteter. Det er ikke kun ved deltagelse i aktiviteterne, at borgerne kan opnå nye kompetencer, men også ved at deltage som frivillig i aktiviteterne. Derfor kan også personer som er ledige på arbejdsmarkedet have glæde af de folkeoplysende aktiviteter. Det vil både skabe mere indhold i hverdagen og et større netværk og dermed bakke op om, at den ledige lettere kan indtræde på arbejdsmarkedet igen.

De folkeoplysende foreninger afholder mange forskellige aktiviteter og har derfor muligheden for at tiltrække borgere med vidt forskellige interesser. Samtidig repræsenterer foreningerne et miljø, som kan bidrage med meget mere end blot den aktivitet, der tilbydes. Her får deltagerne mulighed for fællesskaber, demokratiforståelse og glæde af alle de værdier, der ligger i de folkeoplysende foreninger.

Foreningerne byder bl.a. på mange menneskelige ressourcer og har muligheden for at tage imod borgere, der har gavn af at være en del af et integrerende miljø med fokus på trivsel, sundhed og glæde. Samtidig findes de folkeoplysende foreninger over hele kommunen, så alle borgere kan have let adgang til aktiviteter, der fremmer en ny livsstil.

Status og udfordringer

Faciliteter i naturen

Dele af de folkeoplysende foreninger har stor tradition for at benytte natur og udeliv i deres aktiviteter. Aftenskolerne og oplysningsforbundene inviterer til akvarelmaling ved vandet og på kirkegårdsvandring med plads til eftertænk-somhed. De uniformerede korps sejler, bygger med rafter og laver mad på bål. Enkelte idrætsforeninger bruger naturen til f.eks. løb og cykling. Ellers bruges naturen ofte på egen hånd til gåture og andre rekreative aktiviteter.

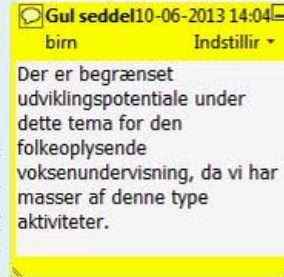
Nogle enkelte steder i kommunen er der etableret udendørsfaciliteter, som kan bruges af både foreninger, selvorganiserede grupper og enkelt personer f.eks. Viborg Trial og Parkourpark, men der er brug for at sætte fokus på udvikling og brug af faciliteter i naturen. Undersøgelser viser bl.a., at de udendørs faciliteter kun henvender sig til drengene, hvorimod pigerne mangler steder at være. Men det gælder også andre målgrupper, der kan have gavn af naturen. Nogle kommuner har afholdt rygestop kurser i naturen, hvor deltagerne har erstattet rygetrangen med gåture med en naturvejleder, der giver dem anerledes smags- og dufteoplevelser. Andre steder er nye idrætsforeninger opstået, som træner udenfor hele året rundt uanset vind og vejr. Træningsformen bruger naturen aktivt og blander elementer fra crossfit, yoga og kredsløbstræning.

Oplevelsesbaserede aktiviteter

Nye faciliteter kan også være at tænke de nuværende folkeoplysende aktiviteter ind i utraditionelle rammer. Nogle af de folkeoplysende foreninger gør det allerede i dag f.eks. Kunstskolen Brænderigården, der holder til i de inspirerende rammer omkring kunsthallen i stedet for i et klasselokale. På samme måde så kan andre folkeoplysende aktiviteter finde sted i inspirerende rammer som ikke umiddelbart har noget med selve aktiviteten at gøre.

At afholde aktiviteterne i utraditionelle omgivelser giver aktiviteterne en ekstra dimension og dermed deltagerne en ekstra oplevelse. I et marked af fritidsaktiviteter, hvor der er rigtig mange tilbud, vil deltagerne vælge de aktiviteter, som giver dem en ekstra oplevelsesbaseret dimension.

NYE FACILITETER

Når der søges efter nye faciliteter, tænkes der ofte i etableringen af traditionelle idrætshaller, spejderhytter og faglokaler, men der kan med fordel kigges i en anden retning. Vores fritidsinteresser ændrer sig nemlig hele tiden. Som barn deltager man typisk i traditionelle aktiviteter, der foregår i foreningsregi, mens de voksne de senere år er gået i retningen af nye oplevelser, der udbydes af kommercielle aktører eller på egen hånd i naturen.

Den mangfoldige natur i Viborg Kommune rummer store muligheder for flere spændende aktiviteter udendørs, som kan tiltrække nye målgrupper. Samtidig er der et potentiale i at tænke de traditionelle folkeoplysende aktiviteter ind i eksisterende faciliteter, som vil give brugerne nye oplevelser og tiltrække helt andre målgrupper til de folkeoplysende foreninger, ligesom eksisterende faciliteter også kan udnyttes bedre.